

Nr 52.

Kungl. Maj:ts nådiga skrivelse till Riksdagen i anledning av en vid sistförflutna riksdag beslutad lag; given Stockholms slott den 28 november 1913.

I skrivelse till Kungl. Maj:t den 26 maj 1913 anmälde Riksdagen, att Riksdagen, i anledning av en av enskild motionär gjord framställning, för sin del antagit lag angående viss ändring i lagen den 11 oktober 1912 om ändring i vissa delar av förordningen den 16 juni 1875 angående inteckning i fast egendom och lag angående viss ändring i lagen den 11 oktober 1912 om ändrad lydelse av 7—14, 16, 18 och 22 §§ i lagen den 14 juni 1907 om inteckning i tomträtt.

Efter det lagrådet avgivit utlåtande över dessa lagförslag, har Kungl. Maj:t vid föredragning av utlåtandet beslutat att med hänsyn till vad lagrådet yttrat ej bifalla förslaget.

Kungl. Maj:t förbliver Riksdagen med all kungl. nåd och ynnest städse välbevågen.

GUSTAF.

Gust. Sandström.

*Utdrag av protokollet över justitiedepartementensärenden, hållet inför
Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott
den 28 november 1913.*

Närvarande:

Hans excellens herr statsministern STAAFF,
Hans excellens herr ministern för utrikes ärendena greve EHRENSVÄRD,
Statsråden: PETERSSON,
SCHOTTE,
BERG,
BERGSTRÖM,
friherre ADELSWÄRD,
PETRÉN,
STENSTRÖM,
LARSSON,
SANDSTRÖM.

Chefen för justitiedepartementet statsrådet Sandström anmälde, att sedan, på sätt i statsrådsprotokollet för den 13 juni 1913 omförmäles, Kungl. Maj:t förordnat, att lagrådets utlåtande skulle inhämtas över av Riksdagen för dess del antagna lagar dels angående viss ändring i lagen den 11 oktober 1912 om ändring i vissa delar av förordningen den 16 juni 1875 angående inteckning i fast egendom och dels angående viss ändring i lagen den 11 oktober 1912 om ändrad lydelse av 7—14, 16, 18 och 22 §§ i lagen den 14 juni 1907 om inteckning i tomträtt, lagrådet den 4 september 1913 avgivit det infordrade utlåtandet av den lydelse bilaga vid detta protokoll utvisar.

Föredraganden anförde härefter:

»Lika med lagrådet anser jag syftet med de av Riksdagen för dess del antagna lagändringarna kunna på ett mera effektivt sätt till-

godoses genom föreskrifter, som i administrativ väg meddelas angående verkställande av nödiga anteckningar i anledning av avskrivning å in-tecknat belopp. De genom lagen den 11 oktober 1912 genomförda ändringarna i in-teckningslagstiftningen hava jämväl i andra avseenden påkallat ändringar i nu gällande bestämmelser om vad som skall iakt-tagas vid förande av in-tecknings- och tomträttsböcker samt vid utfärdande av gravationsbevis. Jag har därför inom justitiedepartementet låtit upp-rätta förslag till vissa ändringar i kungörelserna den 14 september 1875 huru lagfarts- och in-teckningsböcker skola inrättas och föras och den 29 november 1907 om tomträttsböckers inrättande och förande ävensom ut-arbeta förslag till ny kungörelse angående vad i vissa fall skall vid ut-färdande av gravationsbevis iakttagas. I förstnämnda författningar hava införts bestämmelser, att då anteckning göres om avbetalning å in-tecknat belopp, skall i in-tecknings- resp. tomträttsboken anmärkas, att avskrivningen icke medför minskning i det belopp, för vilket fastig-heten resp. tomträten på grund av in-teckningen häftar; enahanda anmärkning skall enligt sistnämnda författning göras i gravationsbevis. Genom dessa föreskrifter torde faran för missförstånd rörande verkan av en i in-tecknings- resp. tomträttsprotokollet gjord anteckning om av-betalning å in-tecknat belopp vara fullständigt undanröjd.

Till förebyggande av möjligt missförstånd i annat avseende — nämligen i fråga om innebörden av sådana åtgärder, som avses i 21 och 34 §§ i förordningen angående in-teckning i fast egendom resp. 10 § i lagen om in-teckning i tomträtt och vattenfallsrätt — hava såväl i kungörelserna angående lagfarts- och in-tecknings- resp. tomträtts-böckers inrättande och förande som i ett jämväl upprättat förslag till författning om vad i vissa fall skall iakttagas vid tecknande av bevis å handling, företedd i in-teckningsärende, införts föreskrifter, enligt vilka i boken resp. beviset skall erinras, att den ifrågavarande åtgärden icke medför ändring i fråga om den tid, inom vilken in-teckningen skall förnyas.»

Föredraganden uppläste härefter de i enlighet med vad han anført upprättade förslagen till kungörelser dels om ändrad lydelse av 6, 8, 9 och 15 §§ i kungörelsen den 14 september 1875 huru lagfarts- och in-teckningsböcker skola inrättas och föras, dels om ändrad lydelse av 4 och 5 §§ i kungörelsen den 29 november 1907 om tomträttsböckers in-rättande och förande, dels angående vad i vissa fall skall vid utfärdande av gravationsbevis iakttagas och dels om vad i vissa fall skall iakttagas vid tecknande av bevis å handling, företedd i in-teckningsärende; och hemställde föredraganden, att Kungl. Maj:t, med förklarande att de av

Riksdagen för dess del antagna lagförslag icke av Kungl. Maj:t bifölles, ville godkänna de upprättade förslagen till kungörelser.

Med bifall till denna av statsrådets övriga ledamöter biträdda hemställan beslöt Hans Maj:t Konungen, att författningar av den lydelse bilagor vid detta protokoll utvisa¹⁾ skulle under denna dag utfärdas; och skulle till Riksdagen avlätas skrivelse av den lydelse särskild bilaga utvisar.

Ur protokollet:
Israel Myrberg.

¹⁾ Se Svensk Författningssamling år 1913 n:ris 298—301.

*Utdrag av protokollet, hållet i Kungl. Maj:ts lagråd torsdagen
den 4 september 1913.*

Närvarande:

Justitieråden THOMASSON,
GUSTAF CARLSON,
SVEDELIUS,
Regeringsrådet THULIN.

I skrivelse till Kungl. Maj:t den 26 maj 1913 hade Riksdagen tillkännagivit, att Riksdagen, i anledning av en av enskild motionär gjord framställning, för sin del antagit lag angående viss ändring i lagen den 11 oktober 1912 om ändring i vissa delar av förordningen den 16 juni 1875 angående inteckning i fast egendom och lag angående viss ändring i lagen den 11 oktober 1912 om ändrad lydelse av 7—14, 16, 18 och 22 §§ i lagen den 14 juni 1907 om inteckning i tomträtt.

Enligt lagrådet tillhandakommet utdrag av protokollet över justitiedepartementetsärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet den 13 juni 1913, hade Kungl. Maj:t vid anmälan av Riksdagens skrivelse förordnat, att lagrådets utlåtande skulle, för det ändamål § 87 regeringsformen omförmäler, inhämtas över de av Riksdagen för dess del antagna lagförslagen.

Förslagen, som finnas bilagda detta protokoll, föredrogos inför lagrådet av revisionssekreteraren Tore Almén.

Lagrådet yttrade:

Beträffande den ifrågasatta ändringen i inteckningsförordningen synes densamma vara i särskilda avseenden mindre tillfredsställande. Man har därmed trots sig vinna, att avskrivningen av en gjord avbetalning å inteckningssumman och förklaringen att handlingen icke vidare medför inteckningsrätt för mer än återstående beloppet icke

skulle komma till synes i inskrivningsurkunderna — och således ej heller i utfärdade gravationsbevis — med mindre faran för missförstånd angående betydelsen av den gjorda avskrivningen undanröjdes därigenom att fastighetsägaren samtidigt antingen låte döda inteckningen så vitt anginge det avbetalade beloppet eller därå uttoge ny inteckningshandling. Det bör emellertid beaktas att i flera fall avskrivningen kan komma att upptagas i inskrivningsurkunderna utan att någondera av berörda åtgärder från fastighetsägarens sida begäres. Så kan bliva händelsen, där inteckningshavaren efteråt söker förnyelse av sin inteckning, vilken förnyelse icke kan omfatta mer än det efter avskrivningen återstående beloppet. Samma förhållande inträder om fastighetsägaren begär dödande av endast en del av ägarehypoteket eller för allenast en del därav uttager ny inteckningshandling. I samtliga dessa fall kommer inteckningsdomstolen att konstatera avskrivningen, och en anteckning därom jämväl i inteckningsboken läser helt visst icke kunna undvikas. Syftet med lagändringen torde fördenskull endast ofullständigt bliva tillgodosett.

Härtill kunna läggas även andra, om ock mindre väsentliga anmärkningar. Den i 61 § inteckningsförordningen förekommande hänvisningen till 26 § hade bort uteslutas, någon anteckning i inteckningsprotokollet är i sistnämnda paragraf icke vidare angiven. Genom hänvisningens kvarstående är den möjligheten icke alldeles utesluten, att någon domare kunde finna sig böra göra anmärkning i inteckningsboken om den i domboken vidtagna anteckningen. Vidare torde i ändringsförslaget hava bort för inteckningsdomstolen, då den i domboken vidtager avskrivning, upptagas en föreskrift om dombokens avfattning av enahanda innehåll som den för annan domstol i dylikt fall givna. Med denna föreskrift har bland annat avsetts att då det ärende, som ytterst åsyftas, kommer till behandling, inteckningsdomstolen skall utan tillgång till inteckningshandlingen kunna otvetydigt konstatera, om vilken inteckning det är fråga. För vinnande av detta syfte måste inteckningsdomstolen i avskrivningsärendet, åtminstone när det företages utan samband med dödande av ägarehypoteket i dess helhet eller utställande av ny inteckningshandling därå, i sin dombok göra fullständiga anteckningar i likhet med annan domstol. Slutligen kan det anmärkas att av behandlingen i domboken jämväl för det fall att vid inteckningsdomstolen samtidigt vidtagas avskrivning samt dödande av ägarehypoteket eller dess överförande å särskild handling betingas expeditionslösen, som eljest kunnat undvikas.

Under sådana förhållanden har lagrådet velat ifrågasätta, huruvida

icke syftet med lagändringen kunde på annan väg mera smidigt och effektivt vinnas, nämligen genom meddelande av föreskrift, huru anteckningen om avskrivningen skall göras i in-teckningsboken, för att all fara för missförstånd må undanröjas. En dylik föreskrift kan givas i administrativ väg och har sin plats i kungörelsen om fastighetsböckernas förande. Då en omarbetning av nämnda kungörelse på grund av andra nya bestämmelser i 1912 års lagstiftning torde före deras ikraftträdande böra vara genomförd men enligt vad lagrådet inhämtat ännu icke författning därutinnan meddelats, är tillfälle berett att tillgodose jämväl det av lagrådet omförmälda syfte.

Skulle det av Riksdagen för dess del antagna lagförslag emellertid anses böra upphöjas till lag, följer av det ovan sagda att enligt lagrådets mening ändock i den eljest av 1912 års lagstiftning betingade ändrade författning om fastighetsböckernas förande upptages bestämmelse rörande det sätt, varpå avskrivning av avbetalning å in-teckning skall komma till synes i in-teckningsboken.

Vad ovan anförts äger motsvarande giltighet i fråga om ändringen i tomträttslagen.

Ur protokollet:

Hjalmar Nyman.
